7/12201

**T.C.**
**BAŞBAKANLIK**
**Dış Ticaret Müsteşarlığı**

**Sayı** : B.02.1.DTM.0.09.00.00 – 111 03.03.06 7613

**Konu** : Yazılı Soru Önergesi

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İlgi** : 15/02//2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12201-18427/47190 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazınız eki İstanbul Milletvekili Sn. Emin ŞİRİN tarafından verilen 7/12201 sayılı soru önergesine verilen cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

**Kürşad TÜZMEN**
**Devlet Bakanı**

**EKLER:**
**1-** 6 sayfa

DTM Hukuk Müşavirliği
İnönü Bulvarı No: 36 Emek 06100 ANKARA
Telefon: (0312) 212 59 01 Faks: (312) 212 34 16
e-posta: hukuk@dtm.gov.tr Elektronik ağ: www.dtm.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : Hülya AKSAKALLI Hukuk Müşaviri

7/12201

**1) - Zorunlu ithal ruhsatları hakkında:**

Dünya Ticaret Örgütü'ne üye ülkeler için mevcut olan yapıda; prensipte otomatik olmayan ithal lisansları ya da ithal müsaadelerinin uygulanması ticarette teknik engeller arasında mütalaa edilmektedir.

Bu çerçevede, Ülkemizde de genel kural olarak, ithalat esnasında ithal lisansları yada müsaadesi uygulaması bulunmamaktadır. Ancak, kamu idaresinin; insan hayatı ve sağlığı, hayvan ve bitki sağlığı, sınai ve ticari mülkiyetin korunması, kamu güvenliği, kamu ahlakı veya kamu yönetimi çerçevesinde belirli malların ithalatını düzenleme ve izleme yetkisi bulunmaktadır. Bu bağlamda, İthalat Rejimi Kararı ve Tebliğleri ile Dış Ticarette Standardizasyon Rejim Kararı ve Tebliğleri kapsamında muhtelif ürünlerin ithalatı esnasında ithal izni/lisansı/sertifikası uygulaması bulunmaktadır. Bahse konu mevzuata ilişkin bilgiler bir liste halinde sunulmaktadır.(Ek-1)

Avrupa Komisyonu, çeşitli ürünlerin ithalatında değişik kurumlarca gündeme getirilen ithal izni/lisansı/sertifikası taleplerini genel olarak "ithal lisansları" başlığı altında değerlendirmekte ve söz konusu uygulamaların Gümrük Birliği'nin temelini oluşturan malların serbest dolaşımı prensibine aykırı düştüğü görüşünü savunmaktadır. Bu doğrultuda, bu tarz düzenleme ve uygulamaların bir an önce kaldırılması ve denetimlerin gümrük kapıları yerine ağırlıklı olarak iç piyasaya kaydırılması talep edilmektedir.

Konuya ilişkin olarak, AB Komisyonu tarafından eleştirilen hususların değerlendirilmesi, Topluluk mevzuatına uyum sağlanabilmesi ve piyasa gözetim ve denetim sisteminin etkinleştirilmesine yönelik çalışmalar ilgili kurumlarca koordineli bir şekilde sürdürülmektedir.

**- Ticarete yönelik teknik engellerin yok edilmesi hakkında:**

Gümrük Birliği çerçevesinde Türkiye, AB Ortak Ticaret Politikası'na ilişkin önlemler ile teknik mevzuat alanında AB mevzuatına büyük ölçüde uyum sağlamış bulunmaktadır. Bu kapsamda, malların serbest dolaşımının sağlanabilmesini teminen, Türkiye ile AB arasındaki ticarette teknik engellerin kaldırılması ve AB'nin standardizasyon, metroloji, kalibrasyon, akreditasyon, test, muayene ve sertifikasyon gibi teknik mevzuatına uyum sağlanması ve bu uygulamaların hayata geçirilmesi bakımından kapsamlı düzenlemelere gidilmiştir.

Teknik mevzuat alanındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla bugüne kadar kapsamlı yasal ve idari düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte, Türkiye'nin büyük ölçüde teknik ve mali yetersizlikler ile buna bağlı olarak ortaya çıkan alt yapı eksikliklerinden kaynaklanan sıkıntıları bulunmaktadır.

Öte yandan, konuya ilişkin olarak son dönemde önemli adımlar atılmış bulunmaktadır. Bu kapsamda, 2005 yılı Ekim ayında yürürlüğe giren Dış Ticarete Standardizasyon Rejimi Kararı önem taşımaktadır. Yeni Karar kapsamında, 1996 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan eski rejim AB teknik mevzuatına uyum kapsamında kaydedilen gelişmeler ışığında gözden geçirilmiş olup bu doğrultuda, yeni kavram ve prensipler rejime yansıtılmıştır. Rejim, malların serbest dolaşımının daha etkin şekilde sağlanmasına yönelik bazı yeni hükümler de getirmiştir.

Ayrıca, AB müktesebatına giderek artan oranda uyum sağlanarak uygulama gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, Genel Ürün Güvenliği Direktifi, Yeni ve Global Yaklaşım Kuralları, piyasa gözetimi kuralları, onaylanmış kuruluşlara ilişkin kurallar ve mevzuat bildirim mekanizması başta olmak üzere, AB yatay mevzuatının temel unsurları, iç hukuka aktarılarak tüm kurum/kuruluşlar için bağlayıcılık kazanmıştır.

Diğer taraftan, dikey mevzuat kapsamında kamu kurumları, görev alanlarına giren AB mevzuatını uyumlaştırmaya devam etmekte ve uyumlaştırılan her AB Direktifi ile AB müktesebatına genel uyum düzeyi artmakta ve böylelikle ilgili sektörde ticarete engel yaratan uygulamalar ortadan kalkmaktadır.

**- Kültürel mallar ve ateşli silahlar konularında henüz kayda değer bir gelişmenin gerçekleşmemiş olması hakkında:**

Konu, kültürel mallar bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığı, ateşli silahlar bakımından ise İçişleri Bakanlığı yetki ve sorumluluğunda bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Malların Serbest Dolaşımı Ayrıntılı Tarama toplantısı vesilesiyle ilgili Kurumlardan alınan malumat ilişikte sunulmaktadır (Ek-2).

**- Türkiye ve Avrupa Birliği arasında malların serbest dolaşımının tam verimle sağlanamadığı ve Gümrük Birliği'nden doğan bazı yükümlülükleri yerine getirilmediği hususu hakkında:**

Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin tesis edilmesinin üzerinden 10 yılı aşan bir süre geçmesine ve bu süreçte pek çok alanda kayda değer gelişme kaydedilmesine rağmen, halen bazı alanlarda sorunlarla ve eleştirilerle karşılaşılmaya devam edilmektedir.

Son dönemde, Komisyon yetkilileri ile yapılan istişarelerde özellikle ithal lisansları/ithal belgesi talepleri, vergilendirme ve gümrük kıymeti boyutlarıyla alkollü içecekler, eczacılık ürünleri ve devlet yardımları alanlarındaki sorunlar ağırlıklı olarak gündeme getirilmektedir. Sorunlu alanlarda iki taraf açısından da kabul edilebilir çözümlere ulaşılması için her türlü çaba gösterilmektedir.

**2)** Dış Ticaret Müsteşarlığı, AB Komisyonu tarafından eleştiri konusu edilen ve tamamlanması gerekli görülen eksikliklerin giderilmesi ve/veya mevzuat uyumu konusunda üstüne düşen çabayı göstermektedir. Esasen, Avrupa Komisyonu tarafından gündeme getirilen ve raporda yer verilen eleştirilerin temelinde Gümrük Birliği'nden kaynaklanan bazı taahhütlerimizin zamanında ve tam olarak yerine getirilmemesinin bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Ülkemizin AB ile Gümrük Birliği ilişkisi, bu hususların bir eleştiri olarak, AB'ne tam üyelik sürecine ilişkin ilerlemeye dair raporda yer almasına neden olmaktadır. Bu hususların, bugüne kadar bir çözüme kavuşturulamamış olmaları, Türkiye'nin büyük ölçüde teknik ve mali yetersizlikleri ile buna bağlı olarak ortaya çıkan alt yapı eksikliklerinden ve Türkiye ile AB Kurumları arasındaki işbirliğinin arzu edilen seviyeye ulaşmamasından kaynaklanmaktadır.

Komisyon tarafından eleştiri konusu edilen bazı hususlar ise, Ülkemizin ekonomik gelişmişlik seviyesinin göreceli olarak, AB Üyesi Ülkelerden daha geri bir seviyede bulunması ile ilişkilidir. Konu ile ilgili olarak; Ülkemizin ikinci el eşyaya yönelik izin mekanizmasını ortadan kaldırmasının, ekonomi üzerinde çok büyük bir yük teşkil edeceği ve yerli sanayinin gelişimini olumsuz yönde etkileyeceği aşikardır. Ayrıca, kontrol dışı olarak ithal edilecek olan eski/kullanılmış/yatık vb. eşyanın insan hayatı, sağlığı ve güvenliği açısından da son derece büyük riskler taşıması söz konusudur.

Bu itibarla, AB Komisyonu tarafından eleştiri konusu edilen hususlardan bir bölümü esasen halihazırda sürdürülen çalışmaların sonuçlanması neticesinde her iki taraf için de tatminkar bir çözüme kavuşturulabilecek iken, bu hususlardan bir bölümünün ancak tam üyelikten sonraki bir

aşamada tamamiyle AB uygulamalarına paralel bir hale getirilmesinin mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, Türkiye ile AB arasındaki hukuki düzenlemelere tam uyumun önündeki önemli bir engelin de, AB'nin İç Pazar düzenlemeleri olduğu bilinmektedir. Bu düzenlemeler, bazı hallerde Birlik üyesi olmayan ülkeler için uygulanması mümkün olamayan şartlar taşımaktadır. Örneğin, ilaç ruhsatlandırmalarına ilişkin mevzuata tam uyum ancak tam üyelikle gerçekleşebilecektir. Zira, AB Üyesi Devletler arasındaki ilişkiler ve Avrupa İlaç Kurumu (EMEA) düzenlemeleri Tam Üye olmayan ülkelere açık değildir.

Bu çerçevede verilebilecek bir diğer örnek ise, RAPEX (Acil Uyarı Sistemi) dir. Teknik düzenlemelere ve standartlara uygun olmayan ithal mallarına karşı diğer Üye Ülkelerin uyarıldığı ve böylelikle tüketici güvenliğinin sağlandığı bu sisteme ancak AB Üyesi Ülkeler katılabilmektedir. Gümrük Birliği kapsamında Ülkemiz açısından da önem taşıyan bu sisteme bu aşamada katılmak yönündeki çabalarımız, tam üye olmadığımız gerekçesiyle, maalesef arzu edilen neticeyi vermemiştir.

AB Komisyonu ile sürdürülen temaslarda, Ülkemizin uyum alanında kaydettiği adımlar hakkında Komisyon'a bilgi verildiği gibi, bundan sonraki sürece ilişkin öngörüler ile AB tarafından beklentilerimiz her fırsatta muhataplarımıza iletilmektedir.

Nitekim, 20-24 Şubat 2006 tarihleri arasında "malların serbest dolaşımı" başlığı altında gerçekleştirilen ayrıntılı tarama toplantıları vesilesiyle yukarıda bahsedilen konulara ilişkin olarak atılan adımlar, kaydedilen gelişmeler ve gelecek döneme ilişkin öngörüler hakkında AB Komisyonu'na kapsamlı bilgiler verilmiştir. Bu toplantılar kapsamında, AB Komisyonu tarafından dile getirilecek eleştiriler ve öneriler ilgili kurumlarımızın bundan sonraki dönemde gerçekleştirecekleri çalışmalarda yol gösterici olacaktır. Dolayısıyla, bugüne kadar önemli bir gelişme kaydedilemeyen hususlarda da katılım müzakereleri sonunda tam üyeliğin gerçekleşmesi ertesinde gerekli uyumun sağlanması söz konusu olabilecektir.

7/1201

(Ek:1)

**İTHAL LİSANSLARI VE İZİNLERİNE İLİŞKİN İTHALAT REJİMİ KARARI VE TEBLİĞLERİ**

Harp Silahları, Bunların Aksam ve Parçalarının İthaline İlişkin Tebliğ (2006/2)

Radyoaktif Maddeler İle Bunların Kullanıldığı Cihazların İthaline İlişkin Tebliğ (2006/ 3)

Bazı Haberleşme Cihazlarının İthaline İlişkin Tebliğ (2006/ 4)

Haritalar ve Benzeri Dokümanın İthaline İlişkin Tebliğ (2006/ 5)

İthalinde Garanti Belgesi Aranacak Maddelere İlişkin Tebliğ (2006/ 6)

Karayolu Taşıt Araçlarının İthaline İlişkin Tebliğ (2006/ 7)

Sivil Hava Taşıtlarında Kullanılmaya Mahsus Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ(2006/ 8)

Banknot ve Benzeri Kıymetli Evraka Mahsus Kağıtların İthaline İlişkin Tebliği (2006/10)

Bazı Patlayıcı Maddeler, Ateşli Silahlar, Bıçaklar ve Benzeri Aletlerin İthaline İlişkin Tebliğ (2006/ 11)

Solvent ve Bazı Petrol Ürünleri İthaline İlişkin Tebliğ (2006/12)

İşçi Sağlığını ve İş Güvenliğini Etkileyen Bazı Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (2006/13 )

Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (2006/14)

Gübre İthaline İlişkin Tebliğ (2006/16)

Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (2006/17)

Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2006/22)

<u>İthalat Rejimi Kararı'nın 7. Maddesi</u>

7//220/

**İTHAL LİSANSLARI VE İZİNLERİNE İLİŞKİN DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON TEBLİĞLERİ**

TSE Uygunluk Değerlendirmesine Tabi Ürünlere İlişkin Tebliğ (Dış Ticarette Standardizasyon 2006/1)

"CE" İşareti Taşıması Gereken Ürünlerin İthalatına İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2004/9)

2004/9 Sayılı CE İşareti Taşıması Gereken Ürünlerin İthalatına İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (2004/22)

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıklara İlişkin Tebliğ (2006/3)

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasallara İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2006/6)

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Yakıtlara İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2006/7)

Sağlık Bakanlığı Kontrolüne Tabi Ürünlere İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2006/4)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Kontrolüne Tabi Ürünlere İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2006/5)

Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2005/7)

Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2005/23)

Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2005/32)

Araç Dış Lastikleri İthalatına Uygulanacak Esaslara İlişkin Dış Ticarette Standardizasyon Tebliği (2002/6)

7/1220/

(Ek:2)

**Kültürel mallar ve ateşli silahlar konularında henüz kayda değer bir gelişme gerçekleşmemiştir:**

**Kültürel mallar:**

- Yasadışı yollardan Ülke dışına çıkartılan kültürel malların Ülkeye iadesi konusu AB mevzuatı kapsamında 93/7/EEC sayılı Direktif ve 3911/92/EEC sayılı Konsey Yönetmeliği esas alınarak düzenlenmektedir. Ülkemizde söz ko nusu m evzuat hü kümlerine p aralel b ir mevzuat oluşturulması amacıyla hazırlanan bir ön-taslak metin üzerinde AB Komisyonu ile görüş alışverişine devam edilmektedir. Konuya ilişkin teknik çalışmalar ilgili Bakanlık koordinasyonunda sürdürülmektedir.

**Ateşli silahlar:**

- Ateşli silahlar konusundaki mevzuatımız büyük ölçüde AB mevzuatı ile uyumlu olup konuya ilişkin teknik çalışmalar ilgili Bakanlık koordinasyonunda sürdürülmektedir.